პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

წელიწადი მესამე

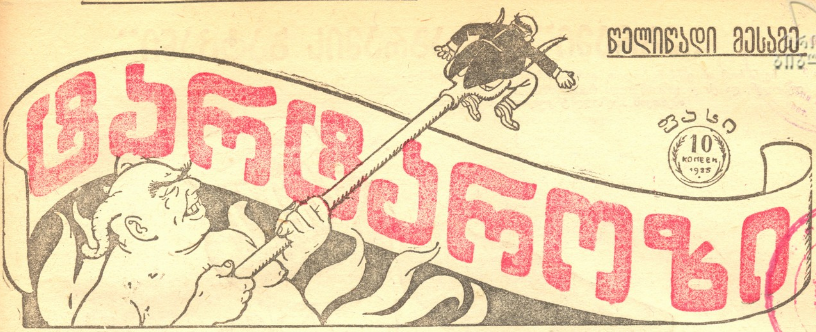

№ 33	კვირა, 24 იანვარი, 1926 წელი.	№ 33

„ინგლისის კონსერვატიულ პარტიაში განხეთქილებაა. ბალდვინი და ჩემბერლენი ვერ თანხმდებიან მრავალ საკითხებში".
გაზეთებიდან.

დღეს არა ხვალე მოკვდება ეს ბებრუხანა ლომია;
მაგრამ ბრიყვებს კი ამ ლომზე აქ გაუმართავთ ომია.

ბალდვინსა ყური უჭირავს და ჩემბერლენს კი კუდია—
ვერ ხედვენ, რომ იმ წიხლისგან დღე დაადგებათ ცუდია.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

„აბრამი" და „აბრამის ბატკანი"

ჩვენ რომ არ ვეხმარებოდეთ, ევროპის სახელმწიფოები დამშივდებოდენ, და ეს კი გამოიწვევდა რევოლიუციებს.
ამერიკის პრეზიდენტ კულიჯის სიტყვიდან.

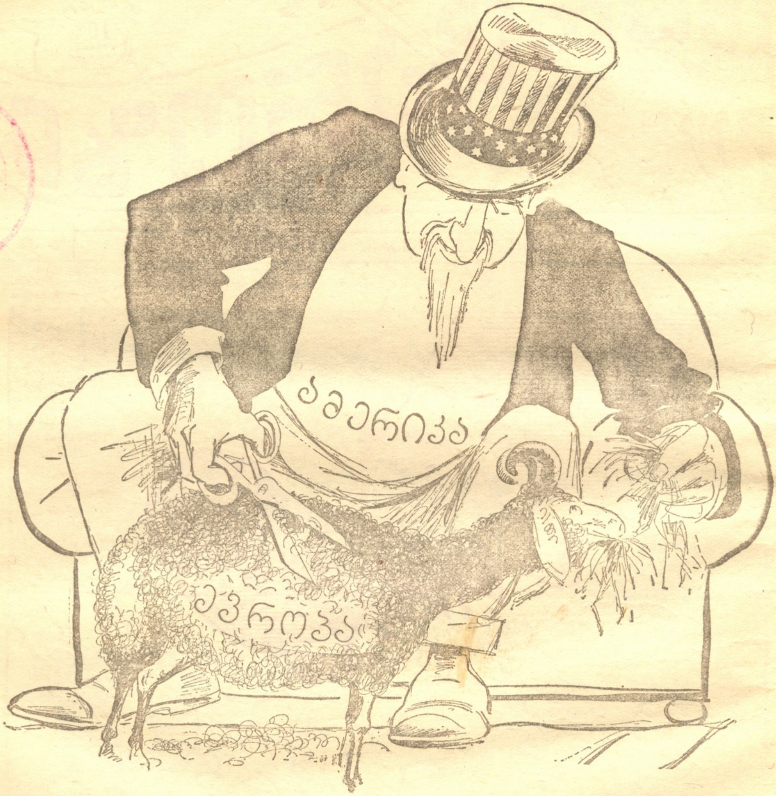

როგორ შია საწყალს,
თანაც როგორ სცივა;
მასთან მივა, ვისაც
აქვს საჭმელი თივა.

ვაჭმევ ცოტას მშიერს,
არის დიდი მადლი,
თანც გვაკნაჭავ და
მე დამრჩება მატყლი.

ამით ღმერთთან გავსდგამ
სამოთხეში კიბეს;
აქ კი ამოვივსებ
დოლარებით ჯიბეს.

„ორი სკამი"

ზოგიერთ დაწესებულებებში ადგილკომების მთელი მოღვაწეობა ადმინისტრაციასა და მუშა-მოსამსახურეთა შორის უსარგებლო ქანაობაში გამოიხატება.
(დაკვირვებიდან)

ერთხელ დილას, როცა ქუჩებს
მოდებოდა ნისლის კომლი,
მთავარ ქუჩის ერთ ბოლოში
შევხვდით მე და ექსმუშკომი.
რაღაც სევდა მორეოდა,
ჩამოეშვა გრძელი ცხვირი,
და უამრავ ფიქრებისგან
გამხდარიყო როგორც ჩხირი.
მთავარ ქუჩას მარტოდ მარტო
მივყვებოდი როგორც მთვრალი.
და შეჩერდა გაკვირვებით
როცა ნაცნობს მომკრა თვალი.
დილა იყო ადრიანი
ათეთრებდა ჰაერს ნისლი,
და გულს ცეცხლად მომეკიდა
წამება და დარდი სხვისი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

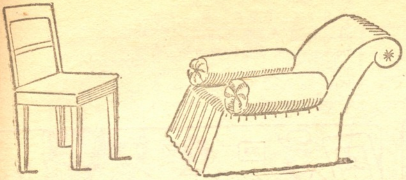

ორი სკამი: ერთი რბილი
და მეორე კი მაგარი...
ბევრს ცუდს რამეს აგაცილებს,
ძმაო, ხერხი შენ ამგვარი,

გაღეღოდა გულის ღილი,
უბერავდა შიგნით ქარი...
თვალებს ხუჭდა სირცხვილისგან
ვიღაც მორცხვი გულის ქალი.
აყოლოდა სადღაც ლეკვი
ძაღლის საჭერ ყუთში ყმუილს;
ვიღაც ვაჟი ყელწვრილ ქალთან
ასაღებდა ხალასს ტყუილს.
და მივედი მე ნაცნობთან
თანაგრძნობით სავსე გულით,
მისი ასეთ მწარე ტანჯვით
დამწვარი და დაგული.
მივედი და შევეკითხე:
— მინდა გთხოვო ერთი რჩევა,
(რა კარგია როცა კაცი
ოქროს ტყუილს შეეჩვევა)
ამას წინად არჩევნებზე
გასჭრა ჩემმა მჭრელმა ენამ
და მუშკომის თავმჯდომარეთ
ამირჩიეს ერთხმად ყველამ.
მაგრამ, იცი, გამოუცდელს
საქმის ძლოლა მიჭირს ძლიერ,
სულ იმისი დარდი მახრჩობს,
ვის მივემხრო სუსტს თუ ძლიერს?!.
შენ ძველი ხარ, გამოცდილი,
მუშკომებში საკონკურსო,
მირჩიე და დამარიგე
დავიჭირო საით კურსი!..
რომ წვადი არ გამიფუჭდეს,
არც შამფურსაც ვავნო რამე,
თანაც იყოს მადლიერი
ყველა ჩემი დღე და ღამე.
(საცა სწორი სიტყვა არ სჭრის,
იქ მივმართე მარტივ იგავს)
და მე ჩემმა მეგობარმა
ამნაირად დამარიგა:
— გეტყვი ნათლად და აშკარად
დაგმართია საქმე ავი...
იცოდე, რომ მუშკომობას
უდიდესი უნდა თავი!..
დამარცხდები ბრძოლის ველზე,
ვერ გაუძლებ... ვხედავ ცხადათ...
შენისთანა ადგილკომებს
აქვს ამ ქვეყნად მოკლე ვადა...
და თუ ბოლოს შენი ეს გზა
არ გადასჭრა შავმა კატამ,
მაშინ, ძმაო, თვით ლონდონში
გამოდგები დიპლომატათ.
ახალგაზრდა ყმაწვილი ხარ,
რომ დამარცხდე—არის ცოდვა—
უნაკლულოთ გიზიარებ
ჩემს პრაქტიკას და ჩემს ცოდნას:
მოითხოვე ცალკე ბინა,
(არ გაბრიყვდე ხათრით ხამი)
და ოთახში მაგიდასთან
იქონიე ორი სკამი.
ორი სკამი: ერთი რბილი
და მეორე კი მაგარი...
ბევრს ცუდ რამეს აგაცილებს,
ძმაო, ხერხი შენ ამგვარი,
მოიდევი ორივ გვერდში,
აქეთ ეს და იქით რბილი,
საჭირო დროს არ დაგჭირდეს
მათი ძებნა და სირბილი.
ეხლა, ვთქვათ, რომ შენს ოთახში
ფეხს შემოადგამს ვინმე მუშა...
მაშინ სკამი შენ მაგარი
საჯდომიდან არ გაუშვა...
თორემ შენზე ცუდი ხმები
მოედება მთელ უწყებას,
და სიცოცხლეს გაგიმწარებს
დაულეველ ჭირთა წყება
მხოლოდ, როგორც კი შენიშნო

ეხლა, ვსთქვათ, რომ შენს ოთახში
ფეხს შემოდგამს ვინმე მუშა...,
მაშინ სკამი შენ მაგარი
საჯდომიდან არ გაუშვა...

უფროსების თუნდაც კუდი,
როგორც რწყილი, როგორც „ზერო“
მსწრაფლ რბილ სკამზე გადასკუპდი!..
თორემ ბრალიც რომ არ გქონდეს,
სახეიროს ნახავ ვერას;
დრო მოვა და ადგილკომის
ვერ იხილავ კვალად კერას!..
აი მცნება უმთავრესი,
და ის მუდამ გქონდეს თავში,
თუ არ გინდა შერცხვენილი
მსწრაფლ ჩაეფლა წელზე ლაფში...
—და დაჩუმდა მეგობარი,
გასცქეროდა გამზირს მკაცრათ...
სადღაც შორს... შორს... მილიციელს
ჩაафარა ვიღაც კაცმა...
მაგრამ რაში გვეკითხოდა
ვის უძლოდა მათში ბრალი,
და განვაგრძე მე ნაცნობის
შეწყვეტილი საუბარი.
— ყველა კარგი... მე ვენდობი
გამოგონილს შენგან სკამებს,
მაგრამ საქმის გასარკვევად
მინდა გკითხო ერთი რამე.
ვთქვათ, რომ მუშის ჩემთან მოსვლას
უფროსებიც ზედ დაერთო...

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მაშინ რომელ სკამზე დავჯდე,
მაშინ რა ვქნა, რა ვაკეთო!?
გაეცინა ჩემს მეგობარს:
— ვერ ყოფილხარ მარდი ხერხზე,
მაშინ, კაცო, სკამებს შუა
მამაცურად დადექ ფეხზე!..
აქეთ ეს თქვი, იქით ეს თქვი,
სიტყვა ჭერზე, სიტყვა ბანზე...
და რომ გკითხონ რამ ისეთი

მე ღმერთგამწყრალს რაღა მრჩება?..
როს იმედი არსაიდან
აღარ არის ერთი ციდის?..
— მაშინ... მაშინ... ძმაო ჩემო,
ამ დილას რას ჩამაცივდი!..
რა გირჩიო, როცა თავში...
ერთი აზრიც აღარ მოდის...
მაგდენი რომ მცოდნებოდა
ძველ ადგილზე ვიქნებოდი!..

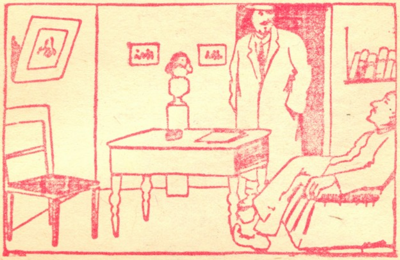

მხოლოდ, როგორც კი შენიშნო
უფროსების თუნდაც კუდი,
როგორც რწყილი, როგორც „ზერო“
მსწრაფლ რბილ სკამზე გადასკუპდი!..

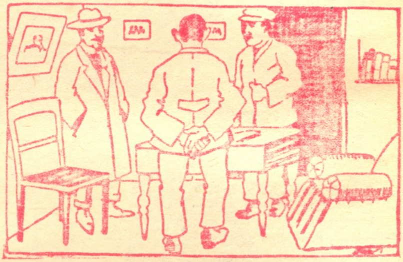

გაეცინა ჩემს მეგობარს:
—ვერ ყოფილხარ მარდი ხერხზე,
მაშინ, კაცო, სკამებს შუა
მამაცრურად დადექ ფეხზე!

ჩამოაგდე სიტყვა ბალზე.
და არც წვადი დაგეწვება,
არც შამფურსაც ავნებ რამეს...
შენგან თქმულის გამოცნობას
მიალევენ თეთრად ღამეს!..
— ესეც კარგი... ჭეშმარიტად
წამალია სიტყვა შენი...
მაგრამ, თუ არ შეგაწუხე,
ერთი რამეც ამიხსენი.
ვთქვათ, მომიხდა უცბად წერა,
არ დამენდვენ ზეპირ აზრზე,
მაშინ რა ვქნა, როგორ ვწერო,
რომ არ დავჯდე არც ერთ სკამზე?...
მაშინ, კაცო, დაღლილივით
წარმოთქვი, რომ დასწერ მერე...
და მერე კი, როგორც გინდა,
და რაც გინდა ის დასწერე.
სწერე მარტო, სწერე ვნებით,
გაიკარო არვინ ახლოს...
ეცადე რომ წვრილფეხობამ
უფროსებთან ძვირად გნახოს!..
— ესეც კარგი!.. ხერხს უკეთესს
ვერ მონახავს ჭკუა ათი...
მაგრამ კიდევ ერთი რამე
უნდა გკითხო, თუ გაქვს ხათრი...
ვთქვათ, რომ ერთ დღეს ჩვენ უფროსმა
გუნებაზე როს არ იყოს,
მოისურვოს და შეკვეცოს,
ვთქვათ, ქეთინო, ან და ნიკო,
და მერე კი რეტდსხმული
შემოვარდეს ჩემთან ქეთო,
და ითხოვდეს დახმარებას,
მაშინ რა ვქნა... რა ვაკეთო?..
— მაშინ, ძმაო, ხმა ჩაიგდე,
შენს კუთხეში გაინაბე,
თორემ შემდეგ დასასრული
არ ექნება ხმებს და ამბებს!..
— ესეც კარგი... მაგრამ, ვთქვათ რომ
არ მოხერხდა გაჩუმება,
მაშინ რა ვქნა... რა ვაკეთო...

თუმცა... გული ნუ მოგივა...
მოვიგონე ერთი რამე...
მაშინ, ძმაო, შენც ჩემსავით
არჩევნებზე პანღურს გკრავენ!..—
ესა სთქვა და გზას გაუდგა,
ჩაიმარხა გულში სევდა...
სადღაც შორს... შორს... ვიღაც კაცი
მილიციელს მიათრევდა...

სინემატო.

დაუსჯელი დანაშაულობა

მოქალაქენო დამნაშავენო!

თქვენ დაარღვიეთ კანონი და პასუხი უნდა აგოთ კანონის წინაშე. მე მესმის თქვენი გულისთქმა: არაა სასიამოვნო, როდესაც მოგაყრიან სისხლის სამართლის კოდექსის რამოდენიმე მუხლებს.

ვნანობ, მე, როგორც ფელეტონისტი, მუდამ ზარალს ვაძლევდი ხოლმე სისხლის სამართლის დამნაშავეებს. ერთხელ მაინც უნდა დაგეხმაროთ.

თქვენ, ცხადია, გსურთ თავი დააღწიოთ სასამართლოს. და ასეთი შესაძლებლობაც არის.

ყური მიგდეთ და დაიხსომეთ მისამართი. თავისუფლათ არსებობის შესაძლებლობას თქვენ გაგიხსნის:

რიშელიეს ქუჩა, ქალაქ კრასნოდარში, საუცხოვო ქუჩაა... საბჭოთა კავშირის ქალაქთა დამნაშავენო! მთელი ქვეყნის ქალაქთა ბოროტმომქმედნო! თუ თქვენ სასამართლოს პასუხი გემუქრებათ რაიმე ბოროტმოქმედების ჩადენისათვის—იჩქარეთ ქალაქ კრასნოდარში—რიშელიეს ქუჩაზე და თქვენ თავისუფალი ხართ.

რიშელიეს ქუჩაზე თქვენ მოსვენებით შეგიძლიათ იცხოვროთ, და სრული დარწმუნებული იყავით იმაში, რომ ვერავითარი სასამართლო თქვენამდე ვერ მოაღწევს.

სხვათა შორის, ეს უნდა იცოდენ გამფლანგველებმაც. გამფლანგველები ისე ბლომათაა პროფესიონალურ, კოოპერატიულ და საბჭოთა ორგანოებში, რომ იმათ თამამათ შეეძლოთ საკუთარი გაზეთის გამოცემა და საკუთარი ფელეტონისტის ყოლა, მაგრამ რა ვქნათ, რომ ჩვენ არა გვაქვთ პრესის თავისუფლება... დამნაშავეთათვის. უნდა

ეროვნული ბიბლიოთეკა

გ ა ი ც ნ ო

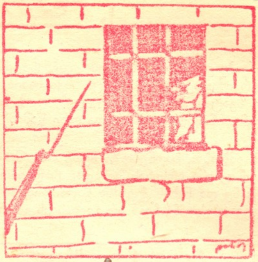

მიდიან ერთად დედა და შვილი
და უკან მისდევს მათ ვაჟი კენტი.
თუ გნებავთ, კიდეც დავასახელებთ,—
სახელი არის მისი ლავრენტი.
„კიდეც მიყვარხარ, კიდეც მომწონხარ,
„შენმა სიტურფემ დამასხა რეტი.

„მინდა: გაიცნო, დაგიახლოვდე,
„აწ მოთმინება არა მაქვს მეტი".
მართლაც გაიცნო ჩვენმა ლავრენტიმ,
მაგრამ გაიცნო ელენეს ნაცვლად,—
ორთაჭალისა ციხე—გამსახლი...
ოცნება ექცა ლავრენტის ნაცრად.

ვისარგებლოთ სხვისი გაზეთებით და ვაცნობოთ ყველას, ვის მოელის სასამართლო.

იჩქარეთ რიშელიეს ქუჩაზე, ქალაქ კრასნოდარში.

ქვეყანაზე არსებული, არც ერთი სასამართლო არ ეხება ამ ქუჩის მცხოვრებლებს.

— იყო ყუბანის ოლქის, პლასტუნთა უბნის მომხმარებელი საზოგადოების პასუხისმგებელი ნოქარი, მოქალაქე ბორზენკო.

რატომ იწოდება ნოქარი პასუხისმგებლათ? ცხადია, რატომ: მიცემულია პასუხისგებაში. ნოქარი ეს ძალზე წყნარი და თავდაჭერილი კაცია.

გაფლანგა სულ 940 მანეთი და 21 კაპეიკი. არ იფიქროთ ისეთი სულელი იყოს, რომ მეტის „ჩაიმასქნებას" ვერ შესძლებდა. უბრალო სიწყნარემ და პასუხსაგებ გაფლანგვის დროს შემთხვევით სტუმრათ მოსულ სარევიზიო კომისიამ შეუშალა ხელი.

მოხდება ხოლმე ხანდისხან: სარევიზიო კომისია გამოაშკარავებს დამნაშავეს და:

— მიაბრძანებს მოქალაქე ბორზენკოს სასამართლოსკენ.

თუმცა მოქალაქე ბორზენკოს აქვს მოსაზრებანი, რის ძალით ის არ ითვლის თავის თავს დამნაშავეთ.

მართლაც, ჩვენი კოოპერატივები, ხანდისხან მეტის გატაცებით ყიდიან ღვინოს და არაყს.

კითხულობ ხანდისხან აბრას:

„კოოპერატივი მშრომელთა განთავისუფლება". და კოოპერატივში კი უმთავრესად იყიდება არაყი და ღვინო.

გამოდის, რომ არის: „განთავისუფლება მშრომელების ფულისაგან და ჯანმრთელობისაგან".

ნოქარი ბორზენკო ებრძოდა ამ ბოროტებას: თითონ ის თავისი მეგობრების დახმარებით სვამდა კოოპერატივის არაყსა და ღვინოს.

გარდა ღვინისა და არაყის ბორზენკოს არაფერი მოუპარავს კოოპერატივში.

ჰო, მართლა,—ხარჯავდა აგრეთვე თავისთვის და მეგობრებისათვის პაპიროსებს; მაგრამ ვის არ გაუგონია თუთუნის მავნებლობის შესახებ? ჰო და, თუ ადამიანი საკუთარი თავის და ჯანმრთელობის საზარალო საქმეს სჩადის —ვის შეუძლია იმას ბრალი დასდოს რაიმე ბოროტმოქმედებაში?!

მაგრამ, რადგან ბორზენკოს წინააღმდეგ იყო აშკარა ფაქტები, რაც გაფლანგვის საქმეში იშვიათია—ის მისცეს სამართალში. მაშინ იყო მხიარული და საამური მაისის თვე. საქმე შევიდა კრასნადორის ოლქის სახალხო სასამართლოს მეცხრე უბნის მოსამართლესთან.

ოას შვრება ამ დროს მოქალაქე ბორზენკო, რომელსაც ემუქრება კანონის მკაცრი და მრისხანე მუხლები? მოქალაქე ბორზენკომ იცის როგორ მოიქცეს. ის შვრება იმას, რასაც მე ვურჩევ ყველა ქვეყნის ბოროტმომქმედთ.

ის გადადის ქალაქ კრასნოდარში, რიშელიეს ქუჩაზე. დაიქირავა ერთი ოთახი, დაბინავდა, ცხოვრობს და უსტვენს; დარწმუნებულია, რომ აქედან სატუსაღოში აღარ წავა.

სახალხო სასამართლო რაღას შვრება?

მეცხრე უბნის სასამართლომ, მიიღო რა მხედველობაში ის მოსაზრება, რომ გამფლანგველებს ეხლა სასტიკათ ჰკიდებენ ხელს და საქმესაც აჩქარებენ, მაისში დაწყებული საქმის შესახებ ოქტომბერში შეატყობინა პლასტუნთა უბნის მომხმარებელ საზოგადოებას, რომ მოქალაქე ბორზენკოს გასამართლება მას არ შეუძლია, ვინაიდან ის, დამნაშავე, მოქალაქე სცხოვრობს რიშელიეს ქუჩაზე და ეს ქუჩა არ შედის სასამართლოს მეცხრე უბანში.

აქ იწყება ყველაზე საყურადღებო ამბავი: მომხმარებელმა საზოგადოებამ მიმართა მილიციას შეკითხვით: რომელი უბნის სასამართლოზეა მიწერილი რიშელიეს ქუჩა; და აღმოჩნდა, რომ ეს ქუჩა თავისუფალია სასამართლოსაგან: ის სასამართლოს არც ერთ უბანზე არაა მიწერილი. დიახ! ეს ფაქტია!

და მართლაც, ჯერაც, ბორზენკოს წინააღმდეგ საქმეს არა აქვს მსვლელობა მხოლოდ იმიტომ, რომ ის რიშელიეს ქუჩაზე სცხოვრობს.

ეხლა თქვენთვის ცხადია, მოქალაქენო ბოროტმოქმედნო, რა უნდა აკეთოთ. რიშელიეს ქუჩის პატიოსანი მცხოვრებნი შეაცდინეთ ფულით და გადაასახლეთ სხვა ქუჩაზე. ამ ქუჩაზე ააგეთ ამერიკული 200 და მეტ სართულიანი სასახლე. საჭიროა საცხოვრებელი ბინები მოეწყოს მიწის ქვეშაც.

და აქ უნდა იცხოვროთ თქვენ მოქალაქენო, მანამდის, სანამ სასამართლო არ მოსპობს თქვენ წინააღმდეგ აღძრულ საქმეს, როგორც ეს მოხდა პასუხისმგებელ დამნაშავის, მოქალაქე ბორზენკოს შესახებ.

მ. დოლინი. *)

---

*) ეს პატარა ფელეტონი დაიბეჭდა რუსულ ჟურნალ „კოოპერაციის გზა"-ში (№ 285). გადმოვთარგმნეთ იმიტომ, რომ იქნებ ჩვენშიაც ვინმეს ენიშნოს ასეთი საგულისხმო ამბავი.

რედაქცია.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ლევარსი ლოხლოხაძე

„... რა ცხენი ჰყავდა არსენას, ქვით უკეთესი, ძამია.
„აღვირი ვერ იმაგრებდა და ვერცა ბიჭი სამია.
„ხის ძირზე შეატაფებდა ვინც შეჯდებოდა ხამია
„ოზურგეთამდი ჩასვლასა უნდოდა ორი წამია".

—რაო, რას ამბობთ, ბალნებო?.. მერე რა გასაკვირია?
ჩემს ცხენთან ცხენი არსენას შესადარისად ვირია.
რომ მოვიყვანე და ნახეს ქვეყანა გადაირია.
იძახდენ: ლევარსისთანა ჩვენ არ გვინახავს გმირია—

„ლევარსი, შენ სად იშოვე ასეთი ბედაურია?!
—გიმბოშ, რაკი თქვენ გინდათ... ყველამ დამიგდეთ ყურია.
ცხოვრობდა ერთი მდიდარი თავადი-აზნაურია.
მე მის ოჯახში ვიყავი ნაცნობი, შინაურია.

მომწონდა მისი მეუღლე... ხა-ხა-ხა რა სათქმელია...
სულო ცოდვილო ერთ-ორჯერ მოვუფათურე ხელია;
მაშინ ვიყავი ლამაზი, ქალების ჩამხრაკველია...
ჰო-და, რაც იყო ჩვენს შორის აქანე რა სათქმელია...

ჰო-და, რომ მოვალ ყანიდან, მხედარს მოვკარი თვალია
და ისე სწრაფად გაფრინდა, ზეცაში ვით მერცხალია.
გამოვედევნე ფეხდაფეხ, მივაგენ მისი კვალია
და დევეწიე წყლის პირად, როდესაც წყალი დალია.

შესდექ—შევყვირე. შემხედა და მკითხა:—საქმე რაშია?
ვუთხარი: ძირსა გადმოხტდი, მე მინდა შენი რაშია.
თუ კი ვარს მეტყვი, იცოდე, აქედან გისვრი ზღვაშია,
ანდა ვით ბურდღას ქათმისას აგაფრენ მაღლა ცაშია.

გადმომკრა მაგრად მათრახი, ზურგზე გამაძრო ტყავია,
ისე დაბნელდა თვალებში, მზე მიჩნდა როგორც შავია,
უფრო გავბრაზდი და უფრო გავხდი ბოროტი, ავია;
თუ არ განანო ვილაც ხარ მოკიკვდეს ჩემი თავია.

კვლავ დავედევნე კვალდაკვალ (გზას აჩნდა კარგად კვა-
ლია)
გზის მაჩვენებლად მე მყავდა ცხენის ოთხივე ნალია.
ცხენის ნაბიჯის ოდენას ნაბიჯს ვსდგამ მისებრ მალია.
გამოჩნდა მთების გადაღმა: ოდა, ბელელი, ნალია.

ლელვათ პირდაპირ წაველი, გრძელი გზა გადავსჭერია.
მივადექ მაღალ გალავანს, ცაში რომ სწვდება წვერია...
(ვინაც ააგო ისეთი დაიქცეს მისი კერია).
გადავიხედე და ვნახე: ცხენს წინ ეყარა ქერია.

ჭიშკარში შევიჭრიტინე... რას ნახავს კაცის თვალია:
მურა-ძაღლებსა თვალთაგან მოსცვივათ ცეცხლის ალია.
მათ აბოროტებს კვლავ უფრო ეს გალავანი, გალია...
თუ ვინმეს ფეხი ჩაუცვდა,—ვაი იმისი ბრა ლია.

გაყიდვით ხომ არ გაყიდის?!.. როგორ ავიღო ხელია?
მერე-და თუ გინდ მომყიდოს—მითხარი რა სახელია!
ასეთ ფიქრებში დაღამდა და ღამე დადგა ბნელია...
რა მექნა აღარ ვიცოდი;—ცხენის მოპარვა ძნელია.

დავკარი ფეხი, წამოველ ხელსაწყოს საშოვნელადა.
გოდორი, ხორცი, ბაწარი სანახავია ძნელათა.
შუა გზაზე როცა გამოველ კაცი შემომხვდა ველადა,—
და რაც მინდოდა მას ჰქონდა, ვიშოვნე ასე ხელადა.

ისევ გავბრუნდი მიველი... ყველას ეძინა ტკბილადა.
გოდორს ბაწარი მოვაბი, ავედი ხეზე ფრთხილადა.
ხორცი ჩავდევი გოდორში მიბმული არდაჭრილათა
და გადაუშვი ეზოში ტოტიდან სულადვილადა

(„ხერხი სჯობია ღონესო" ანდაზა ეს მართალია).
დამპალი იყო ხორცი-და ჰქონდა მას სუნი მყრალია.
ძაღლებმა ძებნა დაუწყეს, ყველგან ეჭირათ თვალია.
ნახეს და შიგ გადაეშვენ, მიბმული იყო ძვალია.

ავსწიე მაღლა გოდორი, ძაღლები მაღლა ცაშია.
(აქ ამ სიტყვებზე ლევარსის ყველამ დაუკრა ტაშია)

ეხლა კი ვიცი აშკარად ხელში მყავს იგი რაშია...
დილით გაიგოს პატრონმა და ხელი იცეს თმაშია.

ხიდან ეზოში ჩამოველ, გავაღე თავლის კარია...
გამოვიყვანე, რაში და—მოვკურცხლე, როგორც ქარია.
გზაზე ნალები უკუღმა ცხენს ფეხზე დავაკარია,
რათა ჩემი გზა ვერ ნახონ და ვერცა მონაპარია.

ადგენ დილით და იპოვეს ძაღლები მაღლა ცაშია.
ერთმანეთს ეკითხებიან: „ნეტავი საქმე რაშია?“
როცა შევიდენ თავლაში—შიგ აღარ ება რაშია
და მაშინ მართლაც სუყველამ ხელი იტაცეს თმაშია.

ზმუკი.

ნიკო დიაკვანი

(ოკრიბა. სოჩხეთი)

— შე დალოცვილო ღმერთო, ათი წელიწადია დიაკვნად ვარ; ენას მაზოლი გაუჩნდა მუდამ შენი სახელის ლაპარაკით; თუ რამ შეგიძლია, ეხლა მჭირია შენი ძლიერება, თუ არ შეგიძლია-და, ან მე რას მატყუილებ, ანდა სხვებს?! ხომ ხედავ ღვდლები ცხვრებსავით იკრიჭებიან; აღარავის უნდებხარ; მომეხმარე, შემეწიე და მღვდლად მაკურთხე!!..

ასე ებაასებოდა ღმერთს ნიკო დიაკვანი.

მართლაც, ამდენი ხანია ღვდლის ხარისხი უნდა მიღოს და არ დაადგა საშველი.

როცა ეკლესიები ჩამოართვეს ღვთისპირიდან გადავარდნილ „კომსომოლებს“, ნიკომ სიხარულით ცას მოავლო ხელი. ფიქრობდა:

— ღვდლები გაიკრიჭენ, აღარავინ დარჩენილა, ეკლესიები კი გახსნეს. დრო დამიდგა...

და ნიკო შეუდგა მზადებას. მორწმუნეებიდან დაპირება მიიღო, რომ იმ სოფელში იქნებოდა მღვდლად.

წამოვიდა ქუთაისში და მიადგა იმ შენობას, სადაც უწინ სამღვდელო სემინარია იყო. (ნიკოს აქ უნდა დაეჭირა გამოცდები). მაგრამ ეხლა იმ შენობაში, თურმე „ჩეკა“ ყოფილა მოთავსებული.

იცოცხლე, ნიკომ ნახტომი გააკეთა და აღარ მოუხედია უკან.

კერძოდ მოემზადა.

გავიდა გამოცდებზე.. მაგრამ ვერ დაიჭირა.

ამაოდ დახარჯა ასი მანეთი; ამაოდ იყიდა ერთ გაკრეჭილ მღვდლისაგან ანაფორა.

ეხლა იმ ანაფორას ჰყიდის, მაგრამ მუშტარი არავინ არის.

როცა ნიკო გაივლის, თუ იგი სოფლის პატარა მოწაფეებმა დაინახეს, დაუწყებენ ხელებას:

ნიკო, ნიკო პოლკოვნიკო,
შენი საქმე, როგორ იყო?
ნათესავმა შენმა მღვდელმა
ასე მტრობა რატომ გიყო.
დიაკონის გამოცდები
ასე მკაცრი როდის იყო?
ბლაღოჩინობას ელოდი
მღვდლობაზეც კი ვარი გიყო!!!

„არ-მოდვა“.

ხულო და დალაქი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ა- იყო, — და თმა და წვერი ხუცებსავით გვეზრდებოდა

არის, — მაგრამ რომ არ იყოს უკეთესი იქნებოდა.

„ქალ-ვაჟიანი“

გამოცხადდა ვაჟი ქალთან და სთხოვა ხელი.

ქალმა მიუგო:—სამი დღის განმავლობაში გეტყვი გამოცანებს, თუ გმოიცნობ—ჩემი ხელიც შენი იქნება და გულიც, ხოლო თუ ვერ გამოიცნობ თავს ძოჯკვეთაო.

ვაჟი დათანხმდა ქალის პირობას და დაიწყეს.

აქა დასაწყისი პირველი დღისა

ქალმა ჰკითხა ვაჟს:—ის რომელი ცხოველია, რომელსაც ეუბნებიან:

„აკაკაჰია, ბაკაკაჰია,
გისვამს, გიჭამია გზა გაგაჩნია“—
ის კი ფეხსაც არ იცვლისო.

ვაჟმა მიუგო:—ეგ ალბათ საფრანგეთი იქნება, რომელმაც გერმანიის დოვლათი სჭამა, სისხლი სვა და რურიდან მაინც ფეხს არ იცვლისო.

ქალმა ჰკითხა:—ის რომელი ცხოველია:

„თუ შორსაა—იღრინება,
თუ მოუშვი—იკბინება,
მისი ყეფა და მუქარა
გზაზე ზღვაში იძირება?“.

ვაჟმა მიუგო:—ეგ უსათუოდ ჩემბერლენია, რომელიც შორიდან გვიღრენს, ახლო რომ იყოს—გვიკბენს, მაგრამ მისი ყეფა ჩვენ ვერ გვწვდება—გზაზე ზღვაში იძირებაო.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ოკრიბა

ტარტაროზ, აბა, გავსწიოთ—
შემოვიაროთ ოკრიბა,
ამ დასაქცევში ამდენი
ხუცები ვინ შამოკრიბა!?
ერთი სოფელიც არ არის,—
არ ჰქონდეს მას ეკლესია.
„ლალადებს“ მღვდელ-დიაკონი,
სრულდება წირვის წესია.
ტარტაროზ, გითხრა მართალი
ეს ჩვენთვის უკეთესია!
შიგ აღარ ეკარებიან
გლეხები: ვანო, ბესია!
როცა გლეხობას ხუცები
ხურჯინით შამოესია,—
მოუსისია მათ გლეხმა
ძაღლები: მურა, კვესია!
გაურჯულდაო ქვეყანა—
მღვდლებმა დააგდო ხმებია.
გლეხები კი იცინიან
მღვდლებს, რომ შეახმათ ყბებია.
აქაურ მოიჯარადრებს
დომენტისა და პავლესა,
მადა ფულების მოგების
შამფურზე ატრიალებსა.
მუშების ნაცარცვ- ნაგლეჯი
ეხარჯებოდათ ღვინოში,—
და ცხვირი ჰქონდათ ყოველ დღე
შერგული სამიკიტნოში.
დღეს შემოაკლდათ ფულები
და ჩამოყარეს ყურები,
აღარ აქვთ უწინ რომ ჰქონდათ
მწვადი და ხაჭაპურები.

ჯ. მერკვილი.

რა ეგონათ.

ლონდონში [illegible] -ლები აქვს.

გაზეთებიდან.

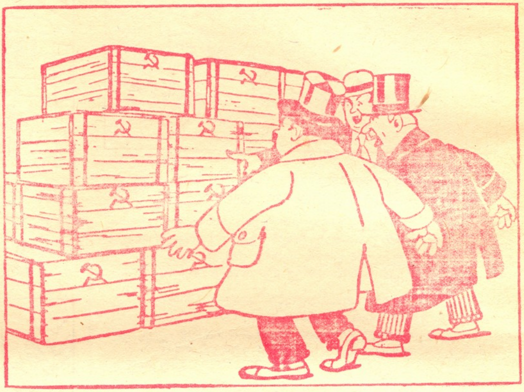

რა იხილეს ყუთებზე ჩაქუჩი და ნამგალი,—
დაემართათ მუხლებში შიშისაგან კანკალი.
და ამბობდენ: იქიდან კარგი რამე არ მოვა,
როცა გავხსნით ყუთებსა კომინტერნი ამოვა.

ქალმა ჰკითხა:—ის რომელი ცხოველია:

„დადიოდა ბაკუნითა,
ხალხს მართავდა—ტყაპუნითა,
ვერ ძღებოდა მუშა-გლეხის
სისხლით გადაყლაპულითა!“.

ვაჟმა მიუგო:—მაგაზე ლაპარაკიც არ ღირს, ეგ ცხოველი კი არა—მხეცი ცანკოვიაო.

ქალმა ჰკითხა:—ის, რომელი ცხოველია:

„ბებერ ულაყს—აკვიცებდენ,
სიჯეელეს—ამტკიცებდენ,
და ეშმაკის ერთგულ მონას
ანგელოზზე აფიცებდენ!“.

ვაჟმა მიუგო:—ეს გინდენბურგია, რომლის სიჯეელეს გერმანელი მენშევიკები ამტკიცებენ, რესპუბლიკაზე აფიცებენ და ის კი ვილჰელმისაკნ იხედებაო.

ქალმა ჰკითხა:—ის ვიღაა:

„შავი არის შაშვსავითა,
იკბინება ძაღლსავითა—
ჯანდაბამდი გზა ხსნილი აქვს,
მაგრამ ჯერ კი არ წავიდა“.

ვაჟმა მიუგო:—ეგ უსათუოდ მუსოლინია, რომელიც შავ ფაშიზმს ხელმძღვანელობს, სოციალისტებს უღრენს, საიქიოს წასვლას აპირებს, მაგრამ ჯერ არ წასულაო.

ქალმა უთხრა—დღეს ძალიან გადამირჩი, მაგრამ სხვალისათვის კი სიფრთხილე გმართებსო.

ვაჟი გამოემშვიდობა და წავიდა.

აქა დასაწყისი მეორე დღისა

ქალმა ჰკითხა:—ის ვინ იყო:

„ეშინოდა ყაყანასა—
არ დახნავენ ამ ყანასა,
სხვებმა დახნეს, იმან მომკო,
არ ჩამორჩა ამხანაგსა!“.

ვაჟმა მიუგო:—ეგ ალბათ ჩვენებური სამეურნეო მფლანგველია:—ხალხმა დახნა, მან შეჭამა და არ ჩამორჩა თავის ამხანაგებსო.

ქალმა ჰკითხა:—ის რა პლანეტაა, სადაც:

— თუ მოერიდე ღოლოსა,
გხვდება ვენახის ბოლოსა,
კასაში ისე არ შევა—
რამე არ გაიყოლოსა!“.

ვაჟმა მიუგო:—რას მაცდენ, ეგ პლანეტა კი არა,—ჩვენებური კოოპერატივია, სადაც რაც უნდა ერიდო—თავს შემოყოფს ისეთი ოთხფეხი, რომელიც ჯიბე-ცარიელი შევა და დახლდაცარიელებული გამობრძანდებაო.

ქალმა ჰკითხა:— ის ვინღაა:

„უჯოხოთ სცემენ ჯოხიანს
საჯოჯოხეთო ჯოჯონი,
ისე გამრავლდენ თბილისში
როგორც თეთრფოთლა ჯონჯოლი.
ჯანი საჯანჯლოთ არა აქვთ,
— წიხლებს ვირულათ ისვრიან,
ლონე—ლატაკი ლორულათ:
იგინებიან გორულათ!“.

ვაჟმა მიუგო:—ეგ ხომ თბილისის ხულიგანებია, რომლებიც ჯოხიან მილიციელს უჯოხოთ სცემენ, გამრავლდენ და იმათით სიკეთე არც დანარჩენ მოქალაქეთ აყრიაო.

ქალმა ჰკითხა:—აბა ვინაა:

„ალათასა, ბალათასა,
ხელი ჩავკარ კალათასა—
სხვისი ჩითით იკერავდა
ის საჩარჩო ხალათასა!“.

და რა იყო

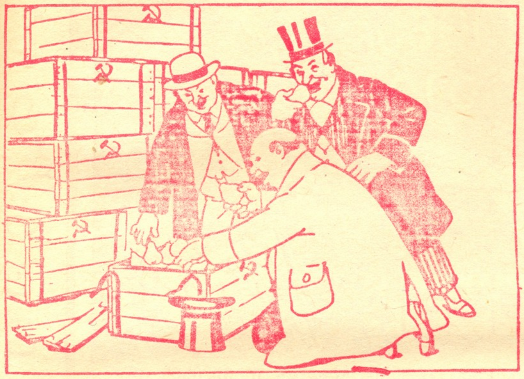

და ამბობდენ: „ეს ხილი შაქარსავით ტკბილია“.
მაგრამ ვილაც „გულადმა“ გახსნა ყველა ყუთები;
კომინტერნის მაგივრად არის მსხალის ფუთები.
ჯერ ფრთხილად და შემდეგ კი მოუჭირეს კბილია,

„ბერძნის-ფყარო“

ტარტაროზ, ჩვენო იმედო,
გისურვებ: იყო მედგარი.
შენა ხარ ჩვენი იმედი,
დარაჯი დაუდეგარი.
  აქ ერთი მიკიტანია
ვინმე ვალოდი ძნელაძე,
რომელიც მუდამ „მობრძანდით“
იძახის ქართულ ენაზე.
ჯერ ცოტა ვილაპარაკოთ
ავსწეროთ მისი დუქანი.
ღვინო ტიკებით აწყვია
ქათმებიც კი ჰყავს მსუქანი.
ტარანის თევზის სიმყრალე
ნამდვილად მოსაწონია.
  ჭადები ქატოთ ნარევი
და სანახევროდ ცომია.
ეს ვაჟბატონი რას სჩადის,
ეს არის საკვირველია.
სიმღერას თვითონ დაიწყებს:
„ოდელა-დილა-დელია!!
დღეში გაივლის ამ გზაზე
მგზავრი ხუთასზე მეტია.
თუ არ ესტუმრა ვალოდის
მოგელის თავში კეტია.
საყორნიაში გასულ წელს
იყო მუშათა არტელი,
— მაგრამ ვალოდის დუქანმა
ჩაუქრო ყველა სანთელი.
ალარ არსებობს იმაზე
საჭმელის ნიხრი-ტარიფი,
ამხანაგად ჰყავს ვალოდის
ვილაც მისებრი არიფი.

ძნელ-ოლლი.

ვაჟმა მიუგო:—რაღა თქმა უნდა ეგ ინვალიდთა ნა-
დებია, სადაც ინვალიდები ნოქრობენ, ხოლო საქონელს
ვაჭრები ეპატრონებიანო.

ქალმა ჰკითხა:—„იყო და არა იყრა,
ერთი თხა მყავდა ნიკორა,
ქელეხში კარგა ძღებოდა,
ბევრჯელ „სასაქმში“ იგორა;
მან წინეთ გლეხის ბარაქა
მუცელში ბლომად იყორა,
მაგრამ მსუნაგმა—დიდი რამ
ჩვენ ვერაფერი გვიყო რა?“.

ვაჟმა მიუგო:—მაგას ბავშიც მიხვდება. ეგ ხომ „სულ-
ცხონებული“ მღვდელი იქნებოდაო.

ქალმა უთხრა:—დღესაც გადამირჩი, მაგრამ მიფრთ-
ხილდი, ხვალ დდგება შენი განკითხვის დღეო.

„სადგურ ქუთაისის წითელ სასადილოში თითქმის ყოველ
დღე საჭმელში ვნახულობთ ბუზებს.

სასადილოს გამგე: აი დალახვროს ღმერთმა, რა-
ლა ჩემი გამგეობის დროს აწყდებიან ამ სასადილოს
ბუზები!.. თაფლი მაცხია, თუ რა ჯანდაბაა ამ ტანზე,
რომ არ მაძლევენ საშველს.

უკვე დაიწყო
თებერვლისათვის
ნახევარ ფასად

საქართ. პროფკავშირების საბჭოს, თბილისის აღმასრულებელ კომიტეტის და საქარ. კომ. პარტიის თბილისის კომიტეტის ყოველდღიური გაზეთი, რომელიც გამოდის ყოველდღიურად რვა გვერდი.

აქვს ყოველკვირეული უფასო დამატება იუმორისტ. ჟურნალი

ტარტაროზი

თვიური ხელისმომწერლები იანვარში, ვინც ხელისმოწერის ფულს თავიდან წარმოადგენს მიიღებს უფასოთ

უცხო სიტყვათა ლექსიკონს

გაზეთის ფასი

	1 თვ.	3 თვ.	6 თვ.	1 წლ.
მუშებისა და გლეხებისითვის	70 კ.	2 მან.	4 მან.	7 მ. 50 კ.
დანარჩენთათვის	85 კ.	2-40 კ.	4-80 კ.	9 — 70 კ.

დიდი ჯიხაიში

ვერ მოვისვენე, არ იქნა,
კიდევ დამჭირდა სტვირია.
ამნაირ ხალხში ცხოვრება
ძნელი და გასაჭირია.
არ შეგვისრულეს რაც ჰქონდათ
ჩვენთვის მათ დანაპირია.
გამოგვიყარეს ქუჩაში
ბავშები ანტირია
(ნუ თუ არ მმართებს ამისთვის
კიოლავ ავაჟღერო სტვირია?!).
საბავშო ბაღი გაგვიხსნეს,—
თბილისის იყო წყალობა;
(კანდელაკს უნდა მივუძღვნათ
ამისთვის დიდი მადლობა).
სოფელში ბავშებს ასწავლეს:
ჭრა, ხატვა და გალობა.

მაგრამ ეს ბაღი გამოდგა
ავანსად მოცემულია,—
და რადგან ეხლა ავანსი
ყველასთვის აკრძალულია,—
ჩვენც აკვირძალეს: გასინჯვა
გემოს ამ ბაღის ხილისა—
და ქუთაისმა წაიღო,
რაც გვიწყალობა თბილისმა.
თხოვნები ბევრი გავგზავნეთ,
კაცს მიჰყვებოდა კაცია
დელეგატიბში ერია
ქენიაცა და ფაცია.
ეხლა კი შენ გთხოვ, ტარტაროზ
ჯოჯოხეთისა მფლობელო,
(ყველაფერი ხარ ამ ქვეყნის
ავის და კარგის მგრძნობელი).
ნუ დაგვამადლი შრომასა,
გიცხონდეს მამის სულია;

სამგზავრო თუ დაგჭირდება
ინებე ბლომად ფულია,—
და ჯიხაიში ჩამოდი,
იქ დაგიხვდებით ყველაო;
შემდეგ ქუთაისს გაუდგეთ
დელეჟენით ნელა-ნელაო.
იქ ვნახოთ თეიმურაზი,
(მან დაგვიკეტა ბაღია).
და ვკითხოთ: ნუ თუ ეს არის
მოსაზრებანი საღია?
სოფელს წაართვა ლამპარი
მანათობელი გზისაო?
ეს ხომ მოზარდი ბავშების
დაბნელება არს მზისაო?!
ვნახოთ, რას გვეტყვის ამაზედ,
თუ პასუხს მოგვცემს ბრძნულსაო,
თუ გაგვახარებს სოფლისა
ბავშთა დაჩაგრულ გულსაო!..

ბაბაიკ..

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სიფრთხილეს თავი არსად არ სტკივა

ამ დროს ავტო ჩაგიქროლებს, გითავაზებს იმდენს ტალახს,
მოიკაზმე ისე კოხტად, ვით ნეფე და პატარძალი,
და გამოდი სასეირნოთ, მაგრამ, ვაი შენი ბრალი.
რომ დასწყევლი სამუდამოდ საცხოვრებლად ტფილისს ქალაქს.

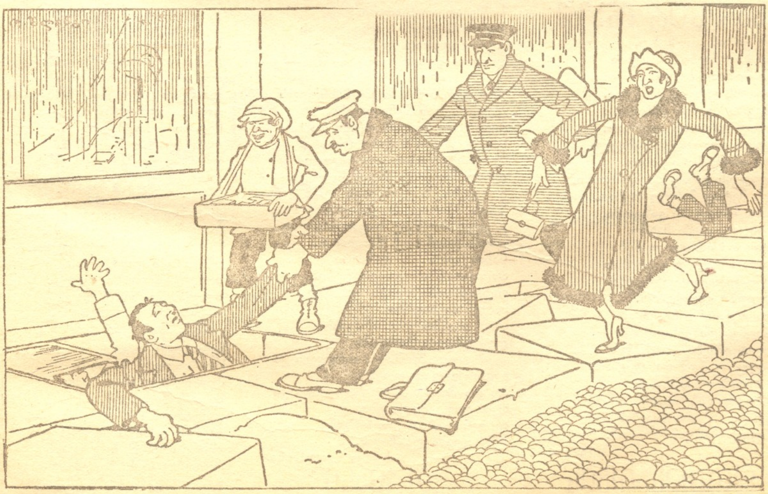

ჰო-და, როცა შენ ფიქრში ხარ ფულებზე, თუ სხვა რამეზე,
ანდა ფიქრობ საყვარელზე და სანატრელ იმ ღამეზე,
ამ დროს, თითქოს მიწა სკდება და ორმოში შენ ვარდები.
შენთან ერთად ილუპება მოგონება და დარდები.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

თელავის თეატრი

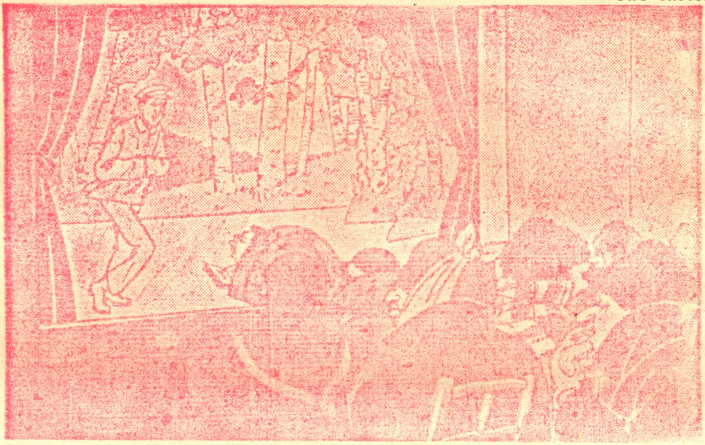

მოკარნახე (მსახიობს) რა მშვენიერი ამინდია. მზე თავის ოქროს სხივების ლეჩაქში ხვევს მიწას და სწვავს სიმხურვალით.

მსახიობი. ისე აგიშენდეს ოჯახი,—სიმართლე იყოს: სიცივის გამო, ძლივს-ღა ვინძრევი და ეს კი გაიძახის: მზე სიმხურვალით მიწას წვავსო.

კედლის გაზეთი ხალხურ ენაზე

შენი ჭირიმე, გაზეთო,
შენა ხარ ჩვენი მხსნელია
შენი შიშითა ვერავინ
ვერ არის ცუდის მქნელია.
მე ბევრს შევხდი ამბობდა:
„ალბად ვართ ავი დღისაო.
„რადგან არა გვაქვს საშველი,
„რომ ამოვავსოთ ქისაო.
„„ყველგან გაჩნდება მუშკორი,
„აქვს მეტად მარტო ფეხიო.
„გამოგაჭრელებს გაზეთში,
„თავს დაგეცემა მეხიო.
„ჩვენი ფიქრი და ოცნება
„სადღაც მთლად გაქრებაო
„ჩვენი წადილი და ცდები
„კედელზე გაეკრებაო.
„იმის ოჯახი დაიქცეს
„ვინაც ეს დააწესაო.
„როდის იქნება—მომესმას
„წყეულ მუშკორთა კვნესაო.
„რა ხათაბალა მონახეს
„ეს რაღაც გაზეთიაო,
„დიდ და პატარა კაცების
„სუყველას გამზეთიაო".

კვალი.

ფოთისათვის

დიდხანს ვიყავი ჩუმადა,
არ ამიღია კალამი,
ეხლა კვლავ წერა დავიწყე—
მეგობრებს ჩემი სალამი.
ისევ ვარ როგორც ვიყავი:
გაბედული და თამამი;
მოთქმა ქვეყნისა ვაების
საქმე არ არის არამი.
საქმეს საქვეყნოს ყოველთვის
გულ-მედგრად ვემსახურები.
მიფრთხილდეს ვინაც ღირსია—
არ აიაგლიჯო ყურები.
ვერ იგრძნობს შვება-სიხარულს
დღეს ჩემგან შენახურები,
ველარც უშველის ოქრო და
ცხელ-ცხელი ხაჭაპურები.
მე ტარტაროზის კურთხევით
ფოთი მთელად მხვდა წილადა.
დავყვები, მიულილინებ
ზოგს მწარედ, ზოგსა ტკბილადა;
ყველას მიუწყავ თავთავისს
არვის დავტოვებ წბილადა...
საზოგადოს და კერძოსა
არც ერთს არ დავერიდები,
ვიტყვი სიმართლეს თამამად
სიავეს ავეხიდები.
თუმცა უბრალოდ არავის
დავჩაგრავ-აუხირდები,
...ს დუშმანს და ორგულს კი
გავამხელ-გავეკიდები.
ჰო და მიფრთხილდეს,—ვისაც კი
მცირედიც დაუშავია.
არ ეღირსებათ მათ ჩემგან
შებრალება და ზავია.

ძველი ბეილასინი.

„ორიანი"

შემოუსხედით სუფრასა,
აქეთ მოიწით, ძმია;
ჩვენი სიცოცხლის მიზანზე
ვიფიქროთ ერთი წამია.
ჯერ ვადღეგრძელოთ ელენე,
...ილოხანი ქალი;
უნდა იმაზე სიტყვა ვსთქვათ,
ეს არის ჩვენი ვალია.
შემდეგ კი ნაზი არსენი,
სიხარულიძე ილია.
(მითხრა: ქართულში სამი გყავს;
თუ არ მაჭამა ტყვილია.
და აღარ ვსწავლობ ქართულსა,
წიგნში არ ჩამიხედია.
ნეტავი გამაგებინა:
რა არის ჩემი ბედია?!).
გერმანულში კი გადავრჩი:
აღარა მაქვს ორის დარდი.
ჩვენს ელენეს მიუძღვენი
ქრთამად ორი წყვილი ვარდი.
ძიძიგურთან თუმც ცუდათ ვარ
მივუდგები მას ჩურჩხელით.
იქნებ სამი დამიწეროს
მადლიანი თვისი ხელით.
არსენას კი აღარ ვიცი,
მივუდგები რა საწორით.
ალბად უნდა დაბოლოვდეს
ჩემი საქმე მასთან ორით.
სიხარულიძის საგანში
მგონი უკვე არის სამი;
მისი შიში აღარა მაქვს,
დამჭირდება მასთან ქრთამი.
მაგრამ დამრჩა მეტრეველი
მწარე არის ეს ბოლო კი.
როგორც კაცსა ბუნებისა
უნდა მივსცე მას ბოლოკი.
შემდეგ კლასში რომ გადავალ
ამ... შემდეგ ნაღდად ვიცი.
ქრთამი ტყვილად არ ჩაივლის
გადავხტები როგორც კვიცი.

დიმ. წ—რ—ი.

მონადირე საკო

— არა შეჯდა მწყერი ხესა, არა იყო გვარი მისი— სწორედ, რომ ჩემზეა ნათქვამი.

კაცო, ყასაბი კაცი ვარ, მაგრამ რა ჩემი საქმე იყო ნადირობა.

შემიჯდ ა ეშმაკი და ავყევი სხვებს; როცა ჩვენი ბიჭები სანადიროდ წასასვლელად გაემზადენ,—მეც ავდექი და წავედი მათთან.

— ვაჰხ! საქო, ყოჩაღ რომ ასეთი ვაჟკაცი ყოფილხარ... ჯოჯოხეთში ცხონებული მამაშენი ისეთი ატჩაიანი რამე იყო, რომა, უთოფოდ ნადირობდა ღამით ბნელ ქუჩებში... წამო რაღა... შენც ხომ მისი შვილი ხარ...

მეორე დილით ადრე ავდექი, თუმცაღა საბნიდან გამოძრომა ძალიან გამიძნელდა. გადვიკიდე ჩემი თოფი, რომელიც ერთხელ გავისროლე,.. მაშინაც მამას ეჭირა ხელში; მე მხოლოდ ჩახმახი გამოვუშალე.

ბიჭებს ძაღლები თან ახლდა. თითო არაყი გადაჰკრეს; მე კი სამი გადავკარი, რომ გული იმათზე უფრო მაგრად მქონოდა.

შევედით ტყეში.

გულს ისეთი ბაქა-ბუქი გაჰქონდა, რომა—გეგონებოდათ: ხერხის „ზავოდის“ მატორიაო.

— აბა, საქოჯან—მითხრეს ამხანაგებმა—ახოტნიჩი პრავილა იცი? ნანადირევი ყველამ თანასწორათ უნდა გავიყოთო... შენ, რადგან ძაღლი არა გყავს, უფრო ნაკლებს აიღებო.—

მე მეწყინა და გავბრაზდი.

— მახლას... მე ჩემი თოფით, მაშ ვირის თავი ვყოფილვარ?! არა, ძმაო, არ მინდა... მე ჩემთვის წავალ და ვინადირებ. რასაც მოვკლავ საკუთრად ჩემი იქნება—

წავედი ჩემთვის.

მა რამ ეგ ვერანა ჭილყვავი არ მომიკლავს

უკან-უკან ვიხედები, რომ დათვი, ან მგელი არ მომეპაროს.

ამ დროს ჰაერში მოფრინავს რაღაცა... დაუმიზნე თოფი, პირისახე იქით მოვიბრუნე, კბილები დავკრიჭე, თვალები დავხუჭე და ბაც...

ბიჭოს... ბრაგვანი არ ჰქნა მიწაზე... მივედი... და ხელი დავავლე...

მაგრამ ეგ ვერანა ჭილყვავი არ მომიკლავს! ისევ მიწაზე გავაგდე, და ის იყო წამოსვლას ვაპირებდი, რომა ხმა მომესმა:

— სტოი, შენ ვინა ხარ...

მე რაზმონიკი მეგონა; თოფი ხელიდან გამივარდა.

— ძმაო-ჯან, ნუ მომკლავ, მაგ შენი თავის ჭირიმეე მეთქი... დავემანჯე მაჩხატის ხატივით.

— ვინა კლავს, შენ მუდრეკო, ვინა?

მე ტყის დარაჯი ვარ.. შენ ახოტნიჩი საუზის წევრი ხარ თუ არაო...

— რის ჩლენი, რა ჩლენი, მე ერთი საწყალი ყასაბი ვარ... სლუჩაინად, სანადიროდ ამხანაგებს წამოვყევ მეთქი.

— მაშ თუ ასეა და—ჯარიმას გადაიხდიო...

ერთი სიტყვით, წამომათრიეს, ჯარიმაც გადამახდევინეს, თავიც ქნაცელეს და ვირის აბანოც მანახეს...

ეს არის, კაცო, სამართალი? ყველაფერი ყველაფერია, მაგრამა ჭილყვავის მოკვლასაც რაზრეშენიე უნდა?

ამას წინად, ჩერქეზოვის ულიცაზე მივდივარ.

ვნახოთ: ვატმანი ტრამვაის ექსტრენი პოეზდსავით მიაქანებს, და ერთი კამეჩიც პრაშჩაი.. მოჰკლა. სვისტოკი... დავიდარაბა, მაგრამ არაფერი, ტრამვაიც და ვატმანიც არხეინად წავიდენ.

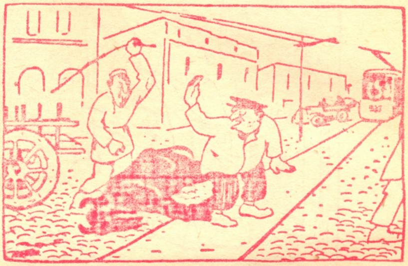

და ეთრი კამეჩიც პრაშჩაი... მოჰკლა

მივედი მტირალე სოფლელთან და დარიგება მივეცი:

— აი, ძმაო-ჯან, წადი, გაიგე, ის ვატმანი, შენი კამეჩი, რომ მოჰკლა, არის თუ არა „ახოტნიჩი საუზის“ წევრი? ან აქვს თუ არა რაზრეშენია კამეჩის მოკვლისა? თუ არა აქვს,—კამეჩს გადაახდევინებ და ციხეშიაც ჩააჯენ მეთქი—

ერთი გამომხედა, შემომიკურთხა და სახრე ისეთი გადამიჭირა, რომა სიმწრისაგან ხვლიკივით დავიკლაკნე.

— მე ჩემი უბედურება მეყოფა და შენ კიდევ რაღას დამცინიო.

— ვაჰხ! კაცო! ვერ გამიგია? მაშ ჩემზე გააკეთეს „ისკლუჩენია“? ერთხელ ვისროლე კაჟიანი თოფი და მაშინაც ეს დღე დამაყენეს.

კაცო, ჭილყავი მომიკლავს, ქვეყნისათვის ჭირი მომიშორებია და რას მერჩოდენ!? აქ კი კამეჩი მოჰკლეს,— და არაფერი...

ეს არის კანონიერი ზაკონი?... მახლას!

სკაჟი, პაჟალუსტა, მეჟდუ ვარონა ი ბუივოლა რაზვე რაზნიცა ნეტ?

ჯნაფირ.

ტარტაროზს.

დიდი ხანია ავად ვარ. ყველა ამბულატორიებს მივმართე, მაგრამ მაინც არაფერი მეშველა.

სიმწარისა და დაღლილობისაგან ძლივსღა ვსუნთქავდი, რომ ვილაც ჩემი ცოდვით სავსემ „ჩეკაში მიმართეო“ მირჩია...

ამის გაგონებაზე ბრაგვანი მოვადინე ბინაზე და, როდესაც გონს მოვედი, ჩემს რბილი ქვეშაგებში ვიწექი.

იმ დღის შემდეგ ლოგინიდან ვერ ვდგები.

მეორე დღეს ჩემმა ვაჟმა საიდანღაც თქვენი ჟურნალი მოიტანა და იმ ჟურნალიდან გავიგე თქვენი უებარი წამლის ჯადოსნური ძალა.

ეხლა გთხოვ გამომიგზავნო ის წამალი („მუშა“ „ტარტაროზი“-თ), რომ გადავრჩე სიკვდილს.

წამალი თვეში, თურმე ღირს 70 კაპ. მუშებისათვის, და ეს არც ისთე დიდი ფულია, რომ ვერ შევსძლო მისი გადახდა, ეს წყეული ექიმები ტყავს მაძრობენ, იმდენი ფული მიაქვთ; თანაც მეუბნებიან: „გადარჩენა საეჭვოა“ო. გიგზავნი 70 კაპ. და გთხოვთ გამომიგზავნო ერთი თვით თქვენი უებარი წამალი.

შენი ძმა პოლოსი.

„რიგი“

— რა დაგემართა, ქალო; სად ყოფილხარ? იტალიის პარლამენტში ხომ არა? ვინ დაგამტვრია ასე? რას გევხარ?

— მუშკოოპში ვიყავი, საკაბე მინდოდა მეყიდა, მაგრამ, რომელიც ტანზე მეცვა, ისიც ასე გამომატანეს და ასე დამალილავეს.

მესტვირული

(შოთაბრისთვის)

ჯერ საყვედურსა მივუძღვნი
მე „ისმაილის ნათლულსა“;
რატომ აღარ სწერს ეს კაცი
ამბებს კარგსა და ნაკლულსა?

განზე გამდგარი იმ დროსა,
როს ბევრი დასაწერია;
ვაი თუ ერთ დროს ცნობილსა
წაუხდა კალმის წვერია?!

შემდეგ შევივლი **ზაკტპოში**
სალამს მივართმევ ვასოსა.
(ვისაც შნო აქვსო ყლაპვისო
კბილი ფულს იმან ასოსო).

ვეტყვი: ზაკტპოში გაჭირდება
საზამთროდ ყველაფერია:
პური, დუხები ბლომად გაქვს
ნაქსოვიც მრავალფერია.

გალეტი, ტკბილი შომპასე
ვიცით, რომ გემრიელია,
მაგრამ, რაც მუშებს სჭირდება,—
ის რატომ შემოგელია?!

ხშირად, რომ ვხედავთ შენთანა
ჩარჩ-ვაჭრებს ატუზულებსა,—
ვაი თუ... კომბინაცია...
ჩვენზე იგებენ ფულებსა?!
იქნებ იმათაც ფართალში
ეკუთვნის სრული წილია;
ან იქნებ მათი ფულები
ჩვენს ფულზე უფრო ტკბილია.

წყეული.

სადგურ ქუთაისში

სადგურ ქუთაისს, დიდი ხანია...
სატარტაროზოს მოაკლდა რიდი...
და ეს იმიტომ, რომ ყველგან საქმეს,
ველარ გაუწვდა, თვით კოსტაიდი...
რომ დავეხმაროთ და შევკრათ ბლოკი,
და გამოვძებნოთ საქმენი ბნელი
ვიწყებ ამიერ თანამშრომლობას
და დახმარებას თქვენგანაც ველი.
სადგურის ახლოს სასადილოში,
რომ უსადილოთ ვრჩებით ხშირადა,—
ამას არ უნდა ბევრი საბუთი
და დაგიმტკიცებთ, გნახავთ პირადათ..
მიტომ კი არა, რომ მარტო ძვირობს,
ან საჭმელები ძალზე აქვს მწყრალი!.
არა, შიგ სუფევს არეულობა:
ლანძღვა, გინება ულვინოთ მთვრალი!...
თუ მოითხოვე შენ რამე კერძი,—
შიგ უხვად ნახავ ტარაკან-ჭიებს.
ეტყვი საყვედურს?!—შენი მტერია:
თუ არ გაასწარ,—შურსაც იძიებს.

ლალი.

მერკველს. (ორპირის თემი) „ეპოს“ გამგეობის შესახებ გვწერთ, რომ გამგეობის წევრები ამბობენ:

— საქმე ჩვენს ხელშია... ეგ შობა მამაპაპურად გავითენოთ— მიაკეტეს სავაჭრო და ქეიფი გამართეს. გლეხები მოვიდნენ,— და როცა სავაჭრო დაკეტილი ნახეს—უკმაყოფილონი დარჩენ.

ამიტომ, ტარტაროზო, გთხოვ მოათავსო შემდეგნაირი კარიკატურა:

გამგეობის თავმჯდომარე: მაღალი ტანის, ქოსა, პირხმელი, ჩამოგრძელებული სახე.

გამგეობის წევრი: ლოყებზე აქვს მაკრატლით ნაპარსი წვერი, ულვაში მაღლა მოკაუჭებული, ცხვირი აქვს მოკაკული.

ორივე პიროვნებას აცვია მღვდლის სამოსელი ჯვრებით გამოსახული. იწერენ პირჯვარს და ხელში უჭირავთ ღვინით სავსე ჩაის ჭიქები; რასაკვირველია; უნდა ისხდენ პურმარილით გაწყობილ სუფრაზე.

...რიკატურის ქვეშ იქნება შემდეგი წარწერა:

თავმჯდომარე:

დიდება ძველი სტილით
შობის გათენებასა,
ჩემო ულვაშ კვაჭუნავ,
თუ დამყობი ნებასა.

წევრი:

ამინ... ამინ... ვენაცვა
შენს გამოგონებასა,—
თუ სამი დღით გადავსწყვეტთ
სავაჭროს დაკეტვასა.

თანახმად თქვენი აღწერილობისა, ჩვენ დავახატვინეთ ეს კარიკატურები. არ ვიცით: ჰგვანან თუ არა.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საბრიქელას. (ხულო, აჭარისტანი) ამის შესახებ უკვე იყო აჭარისტანიდან წერილი „ტარტაროზში“. სხვა მასალები მოგვაწოდეთ და გავუშვებთ.

„ხუშტარას“. (ქუთაისი) რა კი თქვენი ადგილკომი და კავშირი შეპყრობილი არიან სალათას ძილით, ნუ გაალვიძებთ... იქნებ სულ არ გამოიღვიძონ, და ეს თქვენთვის უკეთესი იქნება, იძულებული იქნებით თავისთავს მეტი ყურადღება მიაქციოთ: ახალი არჩევნები მოხდინოთ. არც ისე ძვირი დაჯდება მიცვალებულის გასვენება.

არ მოდვას. (ოკრიბა) მღვდელ ტერენტის შესახებ იწერებით, რომ თანახმად მისი ლაპარაკისა,
მას მჭიდრო კავშირი ჰქონებია საიქიოსთან, საიდანაც ღებულობს „ახალ ამბებს“....მაგრამ დიდი ჭრელი ძაღლი უწინ შეეგება, და შენს მტერს,—ანაფორა შემოაგლიჯა და უკბინა.

აი, ერთად ერთი შემთხვევა, რომელიც არ ამართლებს თქმულებას:

ანტონს. (ოზურგეთი) ვათავსებთ თქვენს ცნობას და გამოგზავნილ სურათს:

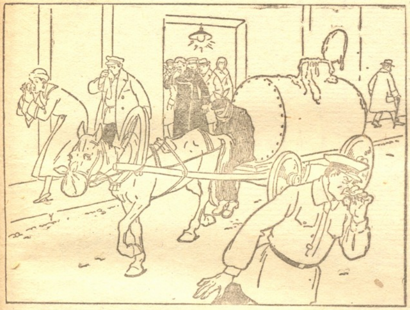

ოზურგეთის სანიტკომისიამ გამოიგონა მხრჩოლავი გაზი, რომელიც ადამიანს სულს უხუთავს. ეს სურათი გადაღებულია **მხრჩოლავი გაზის** მოქმედების დროს.

რაღა გიჭირთ, თუ კი მასეთი გაზი გამოიგონეთ. ახლოს ვერ მოგეკარებათ ვერც მტერი და ვერც მოყვარე.
ძაღლი ძაღლის ტყავს არ დაჰხევსო.

უჩინ-მაჩინს. არაფერი უჩინ-მაჩინობა არ არის საჭირო ამ ამბის გასაგებად. ნეტა ვიცოდეთ, რამდენი „ლორიგანი“ იყიდეთ თვითონ თქვენ, მას შემდეგ, რაც ნატურალური გადასახადი დააწესა.

კვარტელს. (აქ) „პესიმისტის ალსარებაში“ ერთი ჭკუიანური ადგილი გაქვთ:
ისე გამიჭირდა ამ ბოლო ხანებში, ლამის მივატოვო ჩემი პოეტობა.

ძალიან კარგს და ჭკუიანურს იზამთ თუ კი მიატოვებთ, აჰა, კიდევ ერთი კარგი ადგილი, თუმცაღა არა ჭკუიანური:

ო, ეს შაგვრემანი და თეთრი ქალები
ქრიან ღედლებივით კავალერთ ძებნაში,
მე კი კუჭზე ცეცხლის მიკიდია ალები,
მუცელი ფრუტუნებს, ვით ცხენი ძოვნაში.

ვინ იცის, იქნებ კუჭზე უფრო, თავი გაწუხებს?

შავწყალელს. (აქ)

მისთვის არ ვიხდი
მე თეთრ ხალათსა:
მასხარად ვიგდებ
ზამთარს, ჯალათსა.
ძვირია მეტად
ყველგან ფართალი.
კაცი ვერ ვნახე
მითხრას მართალი.

სიმართლის მთქმელი კაცის ნახვა ძალიან გაგიჭირდებათ თეთრი ხალათით. ან ზაფხულამდი დაიცადეთ, ან და ხალათი გამოიცვალეთ.

შენც-კი იცის. (ნაგომარი)

შენც კი იცი, მეც კი ვიცი
ნაგომარში დუქნებია.
მეც კი ვიცი, შენც კი იცი
მიკიტნები სუქნებია.

მნახველს. (ქუთაისი) ტარტაროზისათვის საიდუმლოებას არ შეიცავს ღმერთს და მარიამის შორის არსებული რომანი, რომლის ნაყოფია ქრისტე. ასე, რომ ამ ამბის გასაგებად ტარტაროზი საიქიოს ავტოთი არ გამგზავრებულა. ასეთი ჭორი მართლაც და მანდ თუ შეიძლება გაიგონოს ყურებმა.

ვ. რატიანს. კოლოს საყურადღებოდ გვწერთ:

ცილისწამება, მიმოთქმა
კაცისთვის მოსაწონია?
მაგრამ ჩვენს კოლო კბენიას
ეს მოსაწონი ჰგონია.
მისი ნახტომი ხანდახან
მისივე არის მტერია.
ისეთ ადგილზე მოხვდება,
სადაც იქნება მტვერია.

სრული ჭეშმარიტებაა. მაგრამ უბედურება ის არის, რომ ეხლა ზამთარია და მტვერი არსად არ არის. დავიცადოთ გაზაფხულამდე,—და მაშინ კოლოსთან ერთად იმ მემანქანესაც გავაგზავნით, რომელმაც თქვენ სადგურში დაგტოვა და ამით შეცდომაში შეიყვანა ამხ. კოლო. დამშვიდდით, ჩვენ შეცდომას არავის არ ვაპატიებთ.

გამასწორებელს. (ქედა. აჭარისტანი) მაქაურ საავადმყოფოზე იწერებით:

ამას წინეთ, გასულ კვირეს
ერთი რამეთ გამაკვირეს:
სანიტარი ტილებს სწმენდდა
და ექიმი ჩაქუჩს სცემდა
თუ ალნიშნულ კბენარებს
შევანახვინებთ თბილად,—
ყანებში გამოგვადგება
ხარების მაგივრად.

ტყუილი იმედია; კარგი ხანია შეგინახავთ, მაგრამ ხარებათ კი არა, ვერც ვირებათ მოგიხმარიათ. ისევ სჯობს: დაალადოთ სანიტარს და ექიმს.

კიდევ მნახავს. (იქიდანვე) თქვენ იწერებით, რომ:

საშობაოდ გავაგზავნეთ
ჩვენში ერთი დელეგატი;
დაბრუნდა და მოგვიტანა
ორი ღორი, ერთი ბატი.

კარგად დაითვალეთ,—შეიძლება ორი ბატი დაბრუნდა.

ჩიჩხინაკს. (სოფ. წითელმთა, გურია) მანდ მონადირეების სამშობლოა და საკვირველიც არ არის ის ამბავი, რომელსაც თქვენ იწერებით:
სანადიროდ წავიდენ თოფით, რომელიც ისეთი იყო, რომ: ბედლისათვის რომ გესროლათ, სასიმინდეს მოხვდებოდა.
საცდელად ერთ საყენზე ესროლეს კატას... მაგრამ კატა მხოლოდ დააფრთხეს... მიშამ გაიხედ-გამოიხედა... აღარც თოფი სჩანდა და აღარც „კურდღელი“... ამბობს თოფი კურდღელს შერჩა, ზურგზე, როცა ვესროლეო. კიდევ კარგი, რომ კურდღელმა მონადირეც არ გაიტაცა, (როგორც ეს ლევარსის შეემთხვა. ეს ამბავი ახლო ხანში დაიწერება „ტარტაროზში“).

კვანწის. (შემოქმედი, გურია) გუნების-კარის მსახიობზე იწერებით, რომ:

„...არტისტია მეტად კარგი
„პიროვნება მეტად სანდო.
„ამ ქვეყნისა კაცი გახლავთ
„ლავრენტის-ძე ჟღენტი სანდრო“.

ხომ გაგიგონიათ:**როგორიც ერი, ისეთი ბერი.** ყვავსაც თავისი ბახალა უნდა მოსწონდეს.

„გამოსავალი“

ევროპის მთელი რიგი სახელმწიფოები გაჭირვებულ მდგომარეობიდან გამოსავალს ხედავენ საბჭოთა კავშირის ცნობაში და მასთან ურთიერთობის აღდგენაში.

გაზეთებიდან.

რომ ხაზინებს ცარიელს ემატოს შემოსავალი
ეხლა მონახეს და ნახეს ჩიხიდან გამოსავალი.

საქართველოს კომუნისტურ პარტიის ცენტრალურ კომიტეტის სტამბა კამოს ქ. 68.